

FACULTATEA DE
BIOLOGIE

UNIVERSITATEA "ALEXANDRU IOAN CUZA"
Bulevardul Carol I. nr. 11, 700506 – Iași
<http://www.uaic.ro/>

FACULTATEA DE
ISTORIE

Noi date arheozoologice privind situl calcolitic (cultura Precucuteni) de la Târgu Frumos (județul Iași, România)

Luminița Bejenaru¹, Vasile Cotiugă²

¹ Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Facultatea de Biologie, Bd. Carol I, 20A, 700505, Iași, Romania, lumib@uaic.ro

² Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Facultatea de Istorie, Bd. Carol I, 11, 700506, Iași, Romania, vasicot@uaic.ro

Această lucrare a fost susținută de un grant al Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică,
CNCS-UEISCDI: proiect PN-II-RU-TE-2011-3-0146.

Situl calcolitic de la Târgu Frumos (județul Iași) reprezintă cea mai extinsă așezare de cultură Precucuteni de pe teritoriul României.

Situl, situat între Culoarul Râului Siret și Câmpia Moldovei, cuprinde trei niveluri de locuire (I; II; III), însumând 80 cm de sedimente (4800 – 4600/4500 BC).

Studii arheozoologice anterioare privind așezarea calcolitică de la Târgu Frumos

practici de subzistență
(specii consumate)

proporția speciilor
sălbaticie / domestice

folosirea animalelor in
practici rituale

folosirea ca sursă de
materie primă pentru
prelucrare

variabilitatea
morfometrică a unor
specii de animale

cazuri de paleopatologie
animală

- Haimovici S., Coroliuc A., 2000, The study of the archaeozoological material founded in the pit no. 26 of the Precucuteni III settlement at Targu Frumos – Baza Patule. *Studia Antiqua et archaeologica*, VII, Iasi, p. 169-206.
- Ursulescu N., Boghian D., Haimovici S., Cotiuga V., Coroliuc., 2001, Archeologie et archeozoologie dans l'habitat de la culture Precucuteni (l'Eneolitique ancien) de la Targu Frumos (Dep. de Iasi, Roumanie). In Bejenaru L. (ed.), *Archaeozoology and Palaeozoology Summercouses*, Ed. Universitatii « Al.I.Cuza », p. 101-130.
- Haimovici S., 2001, L'etude du materiel archeozoologique provenu de la fosse no. 25 de l'habitat precucutenien de Targu Frumos. In Bejenaru L. (ed.), *Archaeozoology and Palaeozoology Summercouses*, Ed. Universitatii « Al.I.Cuza », p. 111-150.
- Ursulescu N., Bejenaru L., Cotiuga V., 2006, Prelucrarea caninilor de mistret in cultura Precucuteni, in lumina descoperirilor de la Targu Frumos (jud. Iasi). *Acta Musei Tutovenssis*, I, p. 64-81.
- Coroliuc A., Haimovici S., 2006, The study of tooth diseases in mammals discovered on fragments belonging to Precucutenian Culture in Moldova. *Analele Științifice ale Universității „Al. I. Cuza” Iași, s. Biologie animală*, LII, p 263-267.
- Coroliuc A., 2009, *Studiul anatomo-comparat al materialului arheozoologic provenit din statiunea precucuteniana de la Targu Frumos in corelatie cu materialele din alte statiuni neo-eneolitice de pe teritoriul Moldovei Centrale*. Teza de Doctorat, Universitatea “Al. I. Cuza” Iasi.
- Vornicu A., Bejenaru L., 2013, Technological study of bone pointed tools from the Neolithic settlement of Targu Frumos. Poster in *9th meeting of Worked Bone Research Group*, Henan Administration of Cultural Heritage, and the Henan Provincial Institute of Cultural Relics and Archaeology in Zhengzhou City, Henan province, China, 14-20 April 2013.

Cuantificarea eșantionului arheozoologic din **nivelul I** al sitului de la Targu Frumos
(după Coroliuc, 2009).

Specie	NR*	%	NMI**	%
<i>Bos taurus</i> (bovina domestică)	2144	63,34	250	60,97
<i>Sus scrofa domesticus</i> (porc domestic)	184	5,44	39	9,51
<i>Ovis aries/Capra hircus</i> (ovicaprine)	283	9,46	48	11,7
<i>Canis familiaris</i> (câine)	11	0,32	3	0,73
<i>Equus caballus</i> (cal)	37	1,09	4	0,98
<i>Sus scrofa ferus</i> (mistret)	221	6,53	17	4,15
<i>Bos primigenius</i> (bour)	146	4,31	8	1,95
<i>Cervus elaphus</i> (cerb)	251	7,42	21	5,12
<i>Capreolus capreolus</i> (căprior)	104	3,07	9	2,19
<i>Canis lupus</i> (lup)	4	0,12	2	0,49
Total	3385	100	401	100

*NR=număr de resturi; **NMI=număr minim de indivizi

Cuantificarea eșantionului arheozoologic din **nivelul II** al sitului de la Targu Frumos
(după Coroliuc, 2009).

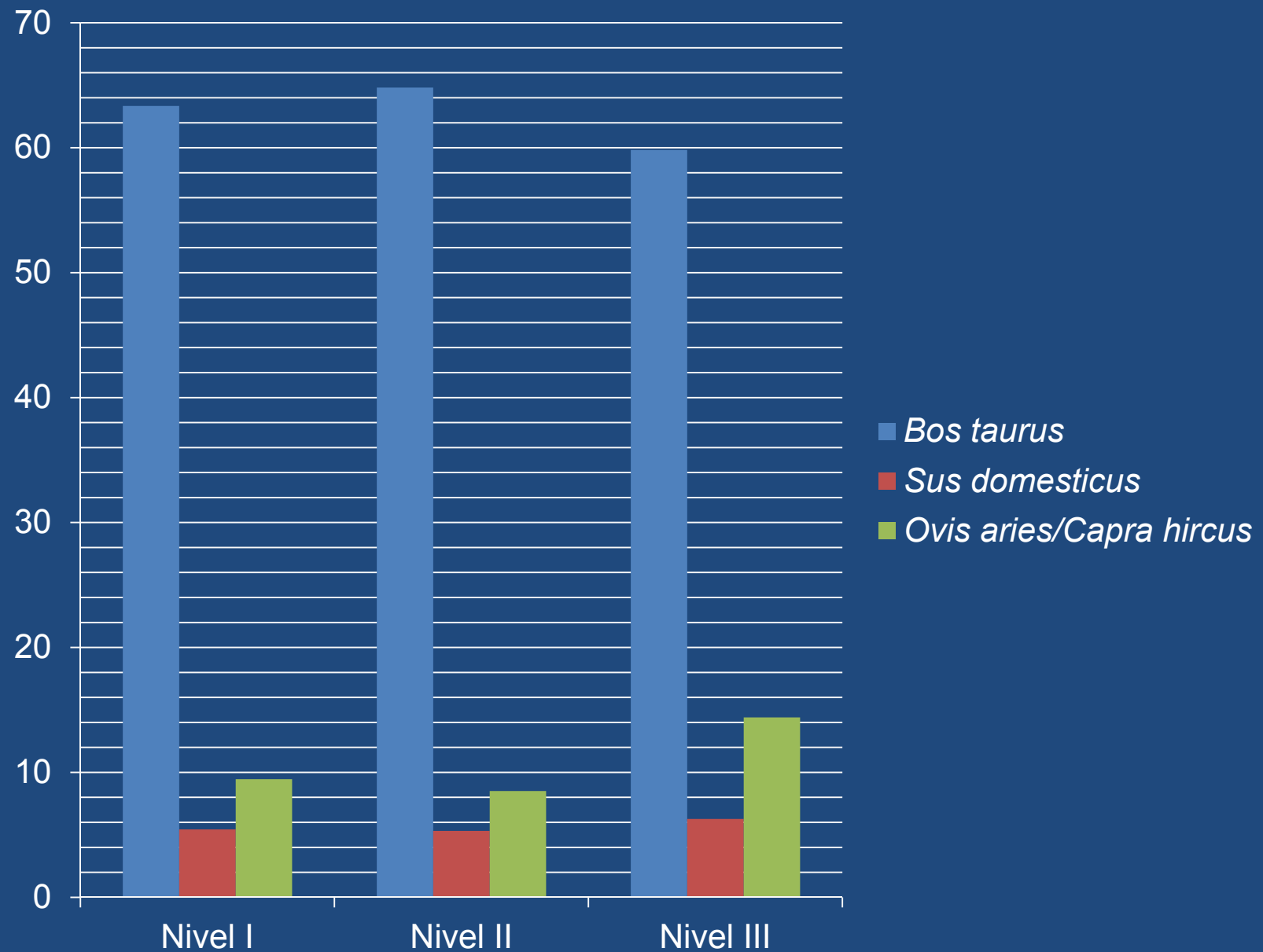
Specie	NR	%	NMI	%
<i>Bos taurus</i> (bovina domestică)	7453	64,82	925	66,84
<i>Sus scrofa domesticus</i> (porc domestic)	612	5,32	87	6,29
<i>Ovis aries/Capra hircus</i> (ovicaprine)	979	8,51	115	8,3
<i>Canis familiaris</i> (câine)	56	0,49	12	0,88
<i>Equus caballus</i> (cal)	124	1,08	14	1,02
<i>Sus scrofa ferus</i> (mistret)	607	5,27	85	6,15
<i>Bos primigenius</i> (bour)	412	3,58	33	2,38
<i>Cervus elaphus</i> (cerb)	759	6,60	51	3,68
<i>Capreolus capreolus</i> (căprior)	468	4,07	42	3,03
<i>Canis lupus</i> (lup)	3	0,03	3	0,22
<i>Vulpes vulpes</i> (vulpe)	2	0,02	2	0,14
<i>Ursus arctos</i> (urs)	11	0,10	6	0,43
<i>Felis silvestris</i> (pisică sălbatică)	1	0,01	1	0,07
<i>Lepus europaeus</i> (iepure de câmp)	3	0,03	2	0,14
<i>Castor fiber</i> (castor)	8	0,07	6	0,43
Total	11498	100	1384	100

Cuantificarea eșantionului arheozoologic din **nivelul III** al sitului de la Targu Frumos
(după Coroliuc, 2009).

Specie	NR	%	NMI	%
<i>Bos taurus</i> (bovina domestică)	1812	59,82	69	33,50
<i>Sus scrofa domesticus</i> (porc domestic)	190	6,27	11	5,34
<i>Ovis aries/Capra hircus</i> (ovicaprine)	436	14,4	51	24,76
<i>Canis familiaris</i> (câine)	2	0,07	2	0,97
<i>Equus caballus</i> (cal)	48	1,58	4	1,94
<i>Sus scrofa ferus</i> (mistret)	141	4,66	18	8,74
<i>Bos primigenius</i> (bour)	81	2,67	10	4,85
<i>Cervus elaphus</i> (cerb)	183	6,04	22	10,68
<i>Capreolus capreolus</i> (căprior)	135	4,46	18	8,74
<i>Castor fiber</i> (castor)	1	0,03	1	0,48
Total	3029	100	206	100

*NR=număr de resturi; **NMI=număr minim de indivizi

Variația frecvențelor procentuale ale resturilor (% NR) de la principalele specii domestice.

Frecvențe ale
taxonilor
identificați

Eșantion nou de resturi
animale descoperite în
campaniile arheologice
din 2003 – 2004

Identificare
patologii
scheletice

REZULTATE
PRELIMINARE

Identificare
resturi cu
urme de
prelucrare

Frecvențele
taxonilor
identificați

Printre resursele animale identificate, mamiferele domestice constituie majoritatea, iar ele constau în bovine, oi/capre, porc și câine. Bovinele domestice domină eșantionul.

Resturile de animale sălbatice sunt într-o pondere foarte mică (cerb, căprior, mistreț, bour, castor și scoici).

Taxoni, nivelul I	NR	%
<i>Bos taurus</i> (bovina domestică)	62	67,39
<i>Sus scrofa domesticus</i> (porc domestic)	11	11,95
<i>Ovis aries/Capra hircus</i> (ovicaprine)	4	4,34
<i>Canis familiaris</i> (câine)	1	1,08
<i>Sus scrofa ferus</i> (mistret)	3	3,65
<i>Bos primigenius</i> (bour)	4	4,34
<i>Cervus elaphus</i> (cerb)	4	4,34
<i>Capreolus capreolus</i> (căprior)	3	3,26
Total mamifere identificate	92	100
Mamifere neidentificate	57	
<i>Unio</i> sp. (scoica de râu)	1	
Total	150	

Frecvențele
taxonilor
identificați

Taxoni, nivelul II	NR	%
<i>Bos taurus</i> (bovina domestică)	308	62,60
<i>Sus scrofa domesticus</i> (porc domestic)	30	6,09
<i>Ovis aries/Capra hircus</i> (ovicaprine)	84	17,07
<i>Equus caballus</i> (cal)	5	1,01
<i>Sus scrofa ferus</i> (mistret)	16	3,25
<i>Bos primigenius</i> (bour)	7	1,42
<i>Cervus elaphus</i> (cerb)	12	2,43
<i>Capreolus capreolus</i> (căprior)	27	5,48
<i>Castor fiber</i> (castor)	3	0,60
Total mamifere identificate	492	
Mamifere neidentificate	215	
<i>Unio</i> sp. (scoica de râu)	13	
Total	780	

Frecvențele
taxonilor
identificați

Taxoni, nivelul II-III	NR
<i>Bos taurus</i> (bovina domestică)	10
<i>Sus scrofa domesticus</i> (porc domestic)	3
<i>Ovis aries/Capra hircus</i> (ovicaprine)	8
<i>Cervus elaphus</i> (cerb)	1
<i>Capreolus capreolus</i> (căprior)	2
<i>Equus caballus</i> (cal)	1
Total mamifere identificate	25
Mamifere neidentificate	28
Total	53

Identificare
patologii
scheletice

Falangă proximală de bovină domestică cu semne de artroză
(proces inflamator articular cronic).

Identificare
resturi cu
urme de
prelucrare

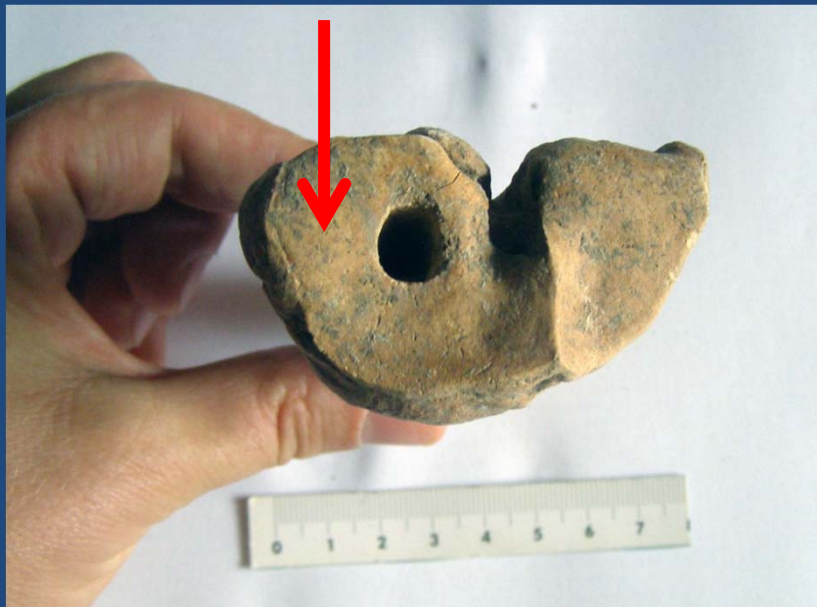
Fragment de omoplat, de bovină domestică, cu urme de uzură.

Identificare
resturi cu
urme de
prelucrare

Fragment de corn, de cerb.

Identificare
resturi cu
urme de
prelucrare

Fragmente proximale de metacarp, de bovină domestică.

Identificare
resturi cu
urme de
prelucrare

Fragment proximal de metatars, de bovină domestică.

Identificare
resturi cu
urme de
prelucrare

Fragment diafizar de metatars, de cerb.

Identificare
resturi cu
urme de
prelucrare

Fragmente metapodale, de căprior.

Continuarea studiilor
arheozoologice
pentru situl
Precucuteni de la
Târgu Frumos

- Aprofundarea, pe baza unor noi date arheozoologice, a interpretărilor privind strategiile de exploatare a animalelor în condițiile economiei de subzistență.
- Integrarea datelor arheozoologice, tafonomice și arheologice.

Mulțumim pentru atenție!